

TURKEY RIGHTS MONITOR

Sayı 154 | 29 Mayıs-4 Haziran 2023

(İlgili kaynakların linkleri İngilizce versiyonda yer almaktadır.)

KEYFİ GÖZALTI VE TUTUKLAMALAR

Hafta boyunca savcılar en az 16 kişi hakkında Gülen hareketiyle irtibatlı oldukları gerekçesiyle gözaltı kararı verdi. Birleşmiş Milletler Keyfi Tutuklama Çalışma Grubu (WGAD) tarafından Ekim 2020'de yayımlanan bir görüş belgesinde söz konusu grupla bağlantılı olduğu iddia edilen kişilerin geniş çaplı ve sistematik olarak hürriyetinden mahrum bırakılmasının insanlığa karşı suç teşkil edebileceği belirtildi. Derneğimiz 15 Temmuz darbe girişiminden bu yana gerçekleşen Gülen hareketi bağlantılı toplu gözaltı uygulamalarını detaylı bir veritabanı vasıtasıyla sistematik olarak kayda geçirmektedir.

2 Haziran: Parlamento seçimlerinde milletvekili seçilen tutuklu insan hakları avukatı Can Atalay, yasama dokunulmazlığı kazanmasına rağmen cezaevinden tahliye edilmedi.

ZORLA KAYBEDİLMELER

Hafta boyunca, 2016-2018 yılları arasındaki olağanüstü hal döneminde görevinden ihraç edilen ve 6 Ağustos 2019 tarihinde ortadan kaybolduğu ihbar edilen eski kamu çalışanı Yusuf Bilge Tunç'tan bir haber alınmadı. Tunç'un ortadan kaybolması 2016 yılından bu yana yaşanan ve Türk hükümetinin dahil olduğuna dair güçlü bulgular içeren bir dizi zorla kaybedilme vakasının son örneklerinden biri oldu.

29 Mayıs: ABD'de yerleşik insan hakları derneği Advocates of Silenced Turkey (AST) tarafından yayımlanan yeni bir raporda, Türk hükümetinin yurtdışındaki vatandaşlarına yönelik siyasi motivasyonlu baskıları ve yurtdışında

yaşayan bazı vatandaşların bu kapsamda kaçırıldığı hadiseler ele alındı.

TOPLANTI VE ÖRGÜTLENME ÖZGÜRLÜĞÜ

30 Mayıs: Manisa'da işçi protestosuna müdahale eden jandarma güçleri üç sendika yöneticisini gözaltına aldı. Gözaltına alınan kişiler ertesi gün serbest bırakıldı.

30 Mayıs: İzmir'deki bir mahkeme, 2015 yılında katıldıkları Nevruz gösterileri nedeniyle yargılanan 26 kişinin beraatına hükmetti.

31 Mayıs: İstanbul'da 2013 yılındaki Gezi Parkı eylemlerini anmak üzere düzenlenen gösterilere müdahale eden polis 59 kişiyi gözaltına aldı.

1 Haziran: Ankara'da 2013 yılında polis tarafından öldürülen bir kişiyi anmak üzere düzenlenen gösteriye müdahale eden polis 28 kişiyi gözaltına aldı.

1 Haziran: Düzce'de sendikalar tarafından düzenlenen gösteriye müdahale eden polis altı kişiyi gözaltına aldı.

3 Haziran: İstanbul'da zorla kaybedilmelerle ilgili gösteriye müdahale eden polis 13 kişiyi gözaltına aldı.

İFADE VE BASIN ÖZGÜRLÜĞÜ

30 Mayıs: Radyo ve Televizyon Üst Kurulu (RTÜK), seçime ilişkin yayınlarında yayın ilkelerini ihlal ettikleri gerekçesiyle muhalefete yakın yedi televizyon kanalı hakkında soruşturma başlattı.

30 Mayıs: İstanbul'da seçim sonuçlarını kutlayan iktidar partisi üyesiyle sözlü tartışmaya girdiği gerekçesiyle bir fırıncının gözaltına alındığı, meslek lisansının iptal edildiği

ve firınının mühürlendiği basında yer alan haberlerde duyuruldu.

30 Mayıs: İstanbul'da haber takibi yapan gazeteci Ali Macit, iktidar partisi üyesi bir kişinin fiziksel saldırısına uğradı.

1 Haziran: İstanbul'daki bir mahkeme, sosyal medyada paylaştığı karikatürler nedeniyle cumhurbaşkanına hakaret suçlamasıyla yargılanan avukat Efkân Bolaç'ın beraatına hükmetti.

1 Haziran: İzmir'deki bir mahkeme, HDP'ye yönelik silahlı saldırıya ilişkin sosyal medya yorumları nedeniyle yargılanan insan hakları aktivisti Eren Keskin'in beraatına hükmetti.

2 Haziran: Ankara'daki bir mahkeme, bir Sağlık Bakan Yardımcısının adının karıştığı görevi kötüye kullanma iddialarına ilişkin en az dokuz habere erişim engeli getirdi.

YARGI BAĞIMSIZLIĞI VE HUKUK DEVLETİ

30 Mayıs: İstanbul'da seçim sonuçlarını kutlayan iktidar partisi üyesiyle sözlü tartışmaya girdiği gerekçesiyle bir firıncının gözaltına alındığı, meslek lisansının iptal edildiği ve firınının mühürlendiği basında yer alan haberlerde duyuruldu.

KÜRT AZINLIK

30 Mayıs: Diyarbakır'daki bir mahkeme, Kürt siyasi örgütlenmelerinde yer aldığı için terörizm suçlamalarıyla yargılanan Diyarbakır Barosu eski başkanı Fethi Gümüş'ü 7 yıl 6 ay hapis cezasına mahkum etti.

31 Mayıs: Terörizm suçlamasıyla tutuklu bulunan Kürt gazeteci Zeynel Bulut'un hastane ziyareti sırasında kendisine refakat eden askerlerce Türkçe konuşmaya zorlandığı duyuruldu.

1 Haziran: İzmir'de polis HDP gençlik örgütlenmesi üyesi altı kişiyi gözaltına aldı.

CEZAEVİ KOŞULLARI

2 Haziran: İzmir'deki bir cezaevi, Muhlise Karagüzel isimli hasta mahkumun tedavisini yaptırmadı.

2 Haziran: Erzurum'daki bir cezaevi, kısmi felçli ve hasta mahkum Önder Poyraz'ın tedavisini yaptırmadı.

3 Haziran: Afyonkarahisar'daki bir cezaevi, ağız içi aramayı reddeden hasta mahkum Hâbil Emen'in hastane sevkini yaptırmadı.

İŞKENCE VE KÖTÜ MUAMELE

29 Mayıs: Hakkari'de ev baskınları düzenleyen polis sekiz kişiye fiziksel olarak kötü muamelede bulundu.

31 Mayıs: Terörizm suçlamasıyla tutuklu bulunan Kürt gazeteci Zeynel Bulut'un hastane ziyareti sırasında kendisine refakat eden askerlerce Türkçe konuşmaya zorlandığı duyuruldu.

1 Haziran: Kırıkkale'deki bir cezaevinde bazı mahkumların açık hava faaliyetleri ile sosyal ve kültürel haklardan yararlandırılmadığı haberleştirildi. Aynı cezaevinin mahkumların yazdığı bazı mektupları adreslerine teslim etmediği de raporlarda yer aldı.

3 Haziran: Anayasa Mahkemesi, 2016 yılında Gülen hareketi üyeliği suçlamasıyla gözaltına alınan ve bu sırada işkence ve kötü muameleyle uğradığını belirten Eyüp Keser isimli başvurucunun lehine karar vererek Keser'e tazminat ödenmesine ve savcılarının işkence iddialarını yeniden soruşturmasına hükmetti.

3 Haziran: Mersin'deki bir cezaevinde gardiyanlar, zihinsel engeli bulunan ve Kürt sivil toplum kuruluşlarına yönelik bir soruşturma kapsamında tutuklanan Azat Taş isimli kişiye çıplak arama uygulaması yaptı.